

www.vriendenvandewetenschap.nl
info@vriendenvandewetenschap.nl
Bankrekening: NL79ABNA0141835060

Kortenhoef, 26 maart 2026

Aan allen die geïnteresseerd zijn in wetenschap, samenleving, technologie en innovatie\

Geachte collega, beste vrienden van de wetenschap,

De wetenschap staat wereldwijd onder druk. In de Verenigde Staten, lange tijd een gidsland voor wetenschap en innovatie, wordt de academische vrijheid ernstig beperkt. Politieke inmenging ondermijnt onafhankelijk onderzoek, universiteiten worden onder druk gezet en bewezen medische inzichten — zoals vaccinatieprogramma's — worden genegeerd. Klimaatonderzoek is grotendeels stilgelegd en toonaangevende instituten worden ontmanteld. Dit zijn onthutsende ontwikkelingen die zich in korte tijd hebben voltrokken en die de Verenigde Staten, zeker nu veel topwetenschappers het land willen verlaten, terugwerpen in de tijd.

Ook in Europa, waaronder Nederland, zijn zorgwekkende signalen zichtbaar. Politieke inmenging, polarisatie en desinformatie zetten de academische vrijheid onder druk. Landen als Nederland, Hongarije, Oostenrijk, Litouwen en Polen dalen op internationale ranglijsten voor academische vrijheid.

Recent hing in Nederland de dreiging van forse bezuinigingen op onderwijs en onderzoek boven de markt. Dat dit deels onuitgevoerd is gebleven is het gevolg van de val van het kabinet-Schoof, maar dit neemt de dreiging nog niet weg. Cultuur, onderwijs en technologie zijn de belangrijkste fundamenten voor innovatie en vooruitgang van de samenleving. De sterke positie van de Nederlandse wetenschap is het resultaat van jarenlang consistent beleid en is zeer kwetsbaar voor koerswijzigingen.

Tegelijkertijd zien we een maatschappelijke ontwikkeling waarin wetenschappelijke kennis wordt gerelativeerd of ontkend. Uitspraken als 'wetenschap is ook maar een mening' winnen terrein. De COVID-crisis en het klimaatdebat hebben pijnlijk duidelijk gemaakt welke gevolgen dit kan hebben. Tevens zien we hoe grote techbedrijven met hun invloedrijke mondiale sociale media en AI-technologie zich mengen in de politieke arena.

De Stichting Vrienden van de Wetenschap

De maatschappelijke en sociaaleconomische invloed van Wetenschap, Technologie en Innovatie is onmiskenbaar groot. Dit is een belangrijke reden om de betekenis daarvan beter zichtbaar te maken via de media voor het publiek. Daartoe is bij notariële akte de *Stichting Vrienden van de Wetenschap* opgericht.

De belangrijkste doelen van de stichting zijn:

- a) Het verspreiden van onafhankelijke informatie over de ontwikkelingen op het gebied van wetenschap, technologie en innovatie en de gevolgen daarvan voor de samenleving;
- b) Het vergroten van het bewustzijn omtrent de bijdrage van de wetenschap in de meest brede zin aan de welvaart van de samenleving;
- c) Het stimuleren van het gebruik van wetenschap en technologie ten behoeve van de transitie naar een schone en duurzame samenleving;

- d) Het bevorderen van participatie van alle lagen van de samenleving in de ontwikkelingen op het gebied van wetenschap en innovatie;
- e) Het tegengaan van de verbreding van de kloof tussen verschillende delen van de samenleving die het gevolg is van toenemend cynisme ten aanzien van wetenschappelijk verkregen kennis en de verspreiding van desinformatie;
- f) Het inbedden en borgen van wetenschap, technologie en innovatie als belangrijk maatschappelijk domein binnen de publieke omroep — niet alleen vanuit een universitaire visie, maar ook vanuit innovatieve toegepaste benaderingen zoals die tot stand komen in het hbo en mbo.

Het initiatief: wetenschap in het nieuwe omroepbestel

Er wordt momenteel gewerkt aan een nieuwe mediawet en een nieuw omroepbestel die per 1 januari 2029 ingevoerd moeten worden. De Stichting Vrienden van de Wetenschap wil zich hard maken voor een vaste plaats binnen dat nieuwe bestel, door programma's te realiseren — in welke mediavorm dan ook — over wetenschap, technologie en innovatie.

Zoals omschreven in artikel 27 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens*, zien wij het *recht op wetenschap* als een recht dat verankerd moet worden in het Publieke Mediabestel, zodat iedereen een gefundeerde mening kan vormen en mee kan praten over de belangrijke maatschappelijke, sociale en economische implicaties die Wetenschap, Technologie en Innovatie hebben.

De VPRO, de HUMAN en de Stichting Vrienden van de Wetenschap, hebben een intentieovereenkomst ondertekend om als partners samen op te treden om Wetenschap, Technologie en Innovatie als culturele stroming in de omroepwet te borgen.

Op dit moment wordt een gezamenlijk initiatief voorbereid dat uiteindelijk zal worden voorgelegd aan het ministerie van OCW. Het initiatief wordt reeds gesteund door de KNAW, De Akademie van de Kunsten, de Jonge Akademie, de Vereniging Universiteiten van Nederland, zeven oud-presidenten van de KNAW, inclusief voormalig minister Robbert Dijkgraaf en vele anderen.

Uw steun maakt het verschil

Dit initiatief kan beduidend aan vaart, kracht en gewicht winnen als zoveel mogelijk relevante organisaties en personen hun steun betuigen, zodat er een groter en elkaar aanvullend netwerk ontstaat.

Wij nodigen u van harte uit dit initiatief te steunen en uw naam toe te voegen aan de lijst van ondersteuners via: <https://www.vriendenvandewetenschap.nl/contact>

Aarzel niet deze brief zo breed mogelijk te verspreiden.

Met vriendelijke groet,

Dr. Theo Mulder

Voorzitter van het Bestuur van de Stichting Vrienden van de Wetenschap

Rob van Hattum

Initiatiefnemer Stichting Vrienden van de Wetenschap

* *Universal Declaration of Human Rights – Article 27: Everyone has the right freely to participate in the cultural life of the community, to enjoy the arts and to share in scientific advancement and its benefits*